

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Milana Podhrázkého a Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **Q. T. N.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, **za účasti** osob zúčastněných na řízení: I) T. D. N., II) T. T. K. H., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2025, č. j. 30 A 2/2025-100,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Žalobci **se u k l á d á** povinnost, aby ve lhůtě **tří dnů** od právní moci tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti shora označenému rozsudku, jímž Krajský soud v Plzni zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2024, č.j. OAM-9139-28/PP-2024 (dále též „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím byla podle § 87e odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žalobcova žádost podaná dne 19. 6. 2024 o vydání povolení k přechodnému pobytu na území ČR jakožto rodinného příslušníka občana EU, který sám není občanem EU, neboť je důvodné nebezpečí, že by žalobce mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek (výrok I.); podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců byla žalobci stanovena lhůta 30 dnů od právní moci napadeného rozhodnutí k vycestování z území ČR (výrok II.). Současně s kasační stížností stěžovatel podal návrh na přiznání odkladného účinku.

[2] V návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel uvedl, že by pro něj následky rozsudku krajského soudu a rozhodnutí žalovaného znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti současně není v rozporu s důležitým veřejným

zájmem, přičemž újma, která by mohla vzniknout jiným osobám, by byla menší než újma hrozící stěžovateli. Měl za to, že žádné jiné osobě v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti újma nehrozí. Uvedl, že v důsledku nabytí právní moci napadeného rozhodnutí pozbyl oprávnění pobývat na území ČR podle § 87y odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, možnost žádat o vydání osvědčení o jeho existenci podle § 87y odst. 4 zákona o pobytu cizinců a počala mu běžet lhůta k vycestování z území ČR v délce 30 dnů od právní moci žalobou napadeného rozhodnutí. Přiznáním odkladného účinku této kasační stížnosti by došlo *ex lege* k obnovení oprávnění stěžovatele pobývat na území ČR podle § 87y odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, práva žádat o vydání osvědčení o oprávněnosti jeho pobytu na území České republiky ve formě vízového štítku podle § 87y odst. 4 zákona o pobytu cizinců a v souvislosti s tím i práva žádat o zastavení probíhajícího řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Uvedl, že jediné přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti s výše popsány důsledky je způsobilé předejít nenahraditelné újmě bezprostředně hrozící stěžovateli, jeho družce a zletilé dceři spočívající ve významném narušení jejich rodinného a ustáleného soukromého života.

[3] Ačkoliv žalovaný stěžovateli podle § 87y odst. 3 zákona o pobytu cizinců odmítl vydat osvědčení o oprávněnosti jeho pobytu na území ČR z důvodu dříve uloženého správního vyhoštění, stěžovatel je přesvědčen, že mu vzniklo oprávnění pobývat na území ČR podle § 87y odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců v souvislosti s podáním žádosti a že předchozí správní vyhoštění, jehož doba zákazu vstupu na území ČR uplynula před podáním žádosti, nebrání vzniku oprávnění pobývat na území ČR. Uvedené měl potvrdit rovněž Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 20. 11. 2024, č. j. 9 A 57/2024-33 přijatém ve skutkově obdobném případě a Krajský soud v Plzni v usnesení ze dne 13. 1. 2025, č. j. 57 A 69/2024-46 přijatém právě v případě stěžovatele. V jeho případě přitom nebyly dány ani jiné překážky vzniku oprávnění k pobytu na území ČR.

[4] Následně zrekapituloval svoji rodinnou situaci. Sdílí společnou domácnost s družkou, paní T. T. K. H., držitelkou povolení k trvalému pobytu, a jejich společnou zletilou dcerou N. T. D., státní občankou ČR přihlášenou k trvalému pobytu na území ČR. Zatímco družka stěžovatele se věnuje výdělečné činnosti, z níž živí stěžovatele i zletilou dceru, stěžovatel zajišťuje veškeré domácí práce. Stěžovatel se taktéž věnuje výchově a osobní péči o svou zletilou dceru, která má i přes nabytí zletilosti k němu blízké osobní vazby a citové pouto, přičemž jeho vycestování na předem nepředvídatelnou dobu z území ČR by mohlo nevratně ohrozit její duševní zdraví a pohodu. Družka stěžovatele se pak potýká se zdravotními problémy, přičemž psychická a faktická podpora a jeho pomoc se zajištěním chodu domácnosti je pro ni nenahraditelná. Ani zletilou dceru, ani družku stěžovatele přitom nelze nutit k přesídlení do země původu. Osobní přítomnost stěžovatele na území ČR je tak z pohledu péče, podpory a výchovy zletilé dcery a pomoci družce se zajištěním domácích prací a chodu domácnosti nezbytná, nepostradatelná a nenahraditelná. I přechodné odloučení rodinných příslušníků by jim mohlo přivodit nenahraditelnou újmu. Hrozí zpřetrhání blízkých osobních vazeb mezi nimi, významné narušení rodinného života a nevratný zásah do ustáleného soukromého života. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti považuje za stěžejní v zájmu zachování svých procesních práv v soudním řízení.

pokračování

[5] Stěžovatel rovněž nemá téměř žádnou možnost, jak by mohl upravit svůj pobytový status přímo na území ČR, čemuž svědčí i zahájené řízení o správním vyhoštění z území. Jediným pobytovým oprávněním, o nějž by stěžovatel na území ČR i přes svou nejistou pobytovou situaci mohl požádat, je dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území ČR podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, na jehož udělení není právní nárok. Bude-li pak stěžovatel donucen k vycestování z území, bezprostředně mu hrozí dlouhodobé odloučení od jeho rodinných příslušníků, a to s ohledem na nesplnění podmínek pro vydání pobytového oprávnění za účelem společného soužití rodiny a stanovené kvóty pro ekonomickou migraci ze země jeho původu.

[6] Stěžovatel je přesvědčen, že přiznání odkladného účinku by nebylo ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V případě zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku je pak nutné vážit s pomocí testu proporcionality intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu. Stěžovatel byl v roce 2015 pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 4 let. Uložený trest odnětí svobody vykonal ke dni 13. 5. 2018, kdy byl rovněž propuštěn. Trestná činnost stěžovatele se vztahovala k období let 2013 až 2014. K trestné činnosti se stěžovatel částečně doznal a v průběhu trestního řízení poskytoval orgánům činným v trestním řízení veškerou nezbytnou součinnost. Dne 23. 1. 2025 došlo k zahazení odsouzení stěžovatele. Vzhledem k délce doby, která od spáchání trestné činnosti uplynula, výkonu uloženého trestu před více než 5 lety, absenci jakéhokoli dalšího záznamu o pravomocném odsouzení a zahazení tohoto odsouzení má stěžovatel za to, že veřejný zájem na vycestování stěžovatele z území ČR nemůže za současné rodinné a osobní situace stěžovatele převážit nad zájmem na zachování a ochraně soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodinných příslušníků.

[7] Podle názoru žalovaného nejsou splněny všechny zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku. Proto navrhl jeho zamítnutí. Za hrozící návrat do země původu stěžovatel může sám, neboť se dopustil závažné trestné činnosti. Stěžovatel netvrdil, že by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné, nevratné a nenahraditelné újmě. Podle žalovaného nebyla splněna ani další podmínka dle § 73 odst. 2 soudního řádu správního, jelikož přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s veřejným zájmem, spočívajícím v ochraně právního prostředí České republiky. I když stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal, měl se dostavit pro výjezdní příkaz, neboť mu byl pravomocně zrušen trvalý pobyt. Stěžovatel tuto povinnost nesplnil. Stěžovatel rovněž nerespektoval povinnost opustit území ani předchozí rozhodnutí o správním vyhoštění. Opakovaně mu byla zamítnuta žádost o azyl a v současné době je s ním vedeno řízení o správním vyhoštění. Přesto, že samotné odsouzení bylo v rejstříku trestů již zahlazeno, chování stěžovatele pak jednoznačně dokazuje soustavné narušování veřejného pořádku v podobě dlouholetého nelegálního pobytu na území. Na vydání osvědčení dle § 87y zákona o pobytu cizinců přitom neměl nikdy nárok. Péči o dospělou nezaopatřenou dceru zajišťuje současně její matka a ta ji může zajišťovat i nadále. Zletilá dcera nemá žádné zvláštní potřeby, které by vyžadovaly mimořádnou péči právě ze strany stěžovatele.

Během výkonu trestu se stěžovatel na chodu domácnosti ani na péči o dceru osobně dlouhodobě nepodílel. Družka stěžovatele má na území povolen trvalý pobyt občana 3. státu, a tedy na území legálně pobývá jeden z rodičů. Po mnoho let je tou, která zajišťuje sobě a dceři finanční prostředky ze své podnikatelské činnosti. Žalovaný proto neshledal žádnou újmu, kterou by způsobila nepřítomnost stěžovatele na území, neboť může vycestovat do země původu, jeho zdravotní stav je dobrý, je dosud v produktivním věku a dcera ho může v zemi původu navštěvovat.

[8] Podle § 107 s. ř. s., kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[9] Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něho nepříznivého soudního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-38).

[10] Povinnost tvrdit a prokázat hrozbu újmy tíží stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Afs 275/2017-20). Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí významná újma vznikne, a vysvětlení, v čem tato újma spočívá, včetně uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší (resp. významné) újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50).

[11] Nejvyšší správní soud k podmínkám přiznání odkladného účinku zdůraznil, že *„přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter institutu výjimečného a měl by statisticky vzato být přiznáván v menšině případů, nikoli zpravidla. Je pravda, že čistě jazykový výklad § 73 odst. 2 s. ř. s. by mohl svádět k závěru, že při posuzování, zda odkladný účinek přiznat, anebo nikoli, se poměřuje pouze a jen vzájemný poměr újmy žadatele o jeho přiznání a újem jiných osob. V tomto smyslu by tedy i vcelku nepatrná újma žadatele mohla být důvodem přiznání odkladného účinku, byl-li by újem ostatních osob ještě mnohem „nepatrnější“. Takový mechanický výklad by však opomíjel*

pokračování

základní znak institutu odkladného účinku, a sice, jak již bylo shora zmíněno, že jde o institut výjimečný, který nemá být v řízeních před správními soudy pravidlem. Měl-li by pravidlem být, nestanovil by zákonodárce jako základní pravidlo, že žaloba resp. kasační stížnost odkladný účinek nemají.“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56, bod 5).

[12] V usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38 konstatoval, že „zákonodárce záměrně koncipoval odkladný účinek jako normu, při jejíž aplikaci musí soud vždy zvážit všechny individuální okolnosti sporné věci. Nelze proto soudní cestou výklad takového ustanovení „automatizovat“ a vytvořit speciální obecnou skupinu „privilegovaných“ případů, kde se bude odkladný účinek přiznávat bez dalšího. Jistě proto platí, že v obecné rovině nemůže být důvodem pro přiznání odkladného účinku bez dalšího ani ta skutečnost, že jinak by musel cizozemský stěžovatel vycestovat z území státu, a ztratil by tak možnost přímého kontaktu se svým advokátem v řízení o kasační stížnosti“. Takový přístup by vedl k paušálnímu přiznávání odkladného účinku všem kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím, se kterými je spojena povinnost vycestovat z území ČR, čímž by byla zcela popřena výjimečná povaha institutu odkladného účinku, jakož i záměr zákonodárce nepřiznat kasačním stížnostem brojícím proti takovému typu správních rozhodnutí odkladný účinek automaticky, tedy přímo ze zákona (viz usnesení ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-32). I zájem na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti nepochybně může být důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nemělo by tomu tak být ovšem automaticky bez dalšího, ale obvykle jen ve spojení s dalšími důvody, nebo v návaznosti na individuální okolnosti a specifika soudního řízení v dané věci. Soud vždy poměřuje újmu, která hrozí stěžovateli, a újmu, která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, stejně jako možný rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[13] Stěžovatel při úvahách o faktických důsledcích napadeného rozhodnutí a podmínkách pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti pomíná, že mu byl v roce 2016 pravomocně zrušen trvalý pobyt a byla mu stanovena lhůta k vycestování, kterou po propuštění z výkonu trestu nerespektoval. Stěžovateli byla zamítnuta žádost o pobytové oprávnění pro důvodné nebezpečí, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Žalovaný uvedené dovozoval nejen z předchozího odsouzení stěžovatele za trestný čin nedovolené výroby a nakládání s omamnými a psychotropními látkami, nýbrž i z toho, že stěžovatel nectí zákon ani rozhodnutí správních orgánů země, ve které žádá o povolení k pobytu. Stěžovateli byla opakovaně uložena povinnost opustit ve stanovené lhůtě území ČR. Ten však tuto povinnost dosud nerespektoval.

[14] Z předložených podkladů ani z návrhu na přiznání odkladného účinku nadto nevyplývá, že by výkonem rozhodnutí došlo ve vztahu k soukromému a rodinnému životu ke konkrétní nepoměrně větší újmě. Stěžovatelova dcera je zletilá a není na stěžovatelově péči závislá. Stěžovatel sice tvrdil, že se jeho družka potýká se zdravotními problémy, uvedené tvrzení však ničím podrobněji nekonkretizoval. Stěžovatel sám uvádí, že po finanční stránce rodinu dlouhodobě finančně zabezpečuje jeho družka, přičemž on se stará o domácnost. Již v minulosti se však jeho dcera a družka musely obejít bez stěžovatelovy osobní přítomnosti, neboť byl ve výkonu trestu odnětí svobody. Z návrhu na přiznání odkladného účinku nadto není zřejmé, z jakého důvodu nemůže

stěžovatelově družce v případě potřeby vypomoci zletilá dcera. Pokud stěžovatel tvrdí, že ani družku, ani zletilou dceru nelze nutit k přesídlení, je třeba uvést, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti takový důsledek ve vztahu k dalším osobám z povahy věci nemá.

[15] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[16] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Podle § 7 odst. 1 věty druhé tohoto zákona vzniká-li poplatková povinnost způsobem uvedeným v § 4 odst. 1 písm. e) až j) téhož zákona, je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovatelí uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [zde § 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; srov. k tomu též usnesení Nejvyššího správního soudu z 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32 nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2024 č. j. 9 As 270/2023-21]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

[17] Vzhledem k tomu, že tento soudní poplatek nebyl stěžovatelem současně s podáním návrhu na přiznání odkladného účinku zaplacen, soud jej proto vyzval ke splnění poplatkové povinnosti a stanovil mu k tomu přiměřenou lhůtu.

[18] Soudní poplatek lze zaplatit:

- v hotovosti na pokladně Nejvyššího správního soudu
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703–46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: 1070515325.

P o u č e n í: Pokud úhradu soudního poplatku provádí jiná osoba než povinná, je nutno do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

Má-li žalobce za to, že jsou u něj splněny podmínky pro částečné či plné osvobození od soudních poplatků, může ve lhůtě stanovené pro zaplacení poplatku požádat soud o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.)

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2025

pokračování

7 Azs 153/2025 - 48

David Hipšr
předseda senátu